

Bayonne, 10 juin 2024

Perspectives sociolinguistiques :

L'euskara à l'horizon 2050

Estimation des bascophones pour le Pays Basque Nord et mise en perspectives à horizon 2050

Comité consultatif élargi

Baiona, 2024ko ekainaren 10a

Perspektiba soziolinguistikoak:

Euskara 2050eko epemugan

Ipar Euskal Herriko euskaldunen estimazioa eta 2050eko epemugaren perspektiban jartzea

Aholku Batzorde zabala

Collaboration / Elkarlana

Perspektiba soziolinguistikoak: euskara 2050eko epemugan

Aitzinetik: Ipar Euskal Herriko berezitasun demografikoei buruzko xehetasun batzuk

Perspektiba soziolinguistikoak: euskara 2050eko epemugan

Datu orokorrak

Perspektiba demografikoak

Perspektiba demografikoei buruz egindako *DataLab*' lanaren kari, APHAk* lan bat eraman du **2050ean Aturriko lurraldeetan bizi izanen diren populazioak estimatzeko.**

IEDUB* institutuarekin partaidetzan, **Omphale modelo berriz hartuz** (Insee) : sexu eta adin bakoitzarentzat, abiatze eta heltze lurraldeen arteko **emigrazio** zatidurak aplikatzen dira, bai eta **ugalkortasun eta hilkortasun** zatidurak ere, ikertzen den eremu geografikoari egokituz.

* *OMPHALE* metodoaren alderdi batzuen hobekuntza >>> **50 000 biztanletik beherako eremuetan emaitza fidagarriak lortzeko aukera ukanez..**

>>> **Perspektiba demografikoak** « gainerateko faktore guztiak direla eta » printzipioaren = **politika publikoen norabideen erabakitzeko** laguntza tresnak.

* APHA : Atlantikoko eta Pirinioetako Hirigintza Agentzia

* IEDUB : Ikerketa Demografikoen Institutua, Bordeleko Unibertsitatea

Perspektiba soziolinguistikoak: euskara 2050eko epemugan

Datu orokorrak

>>> lurralde bateko biztanleriaren **bilakaeraren mekanismoak**

Lurralde bateko biztanleriaren bilakaera bi mekanismoetan oinarritzen da:

- **saldo naturala** lurralde batean jaiotzen eta heriotzen arteko aldea dena,
- **migrazio-saldoa**, lurralde batean sartzen diren eta ateratzen diren banakoen arteko aldea

$$\text{Populazio saldoa} = \text{Saldo naturala} + \text{Migrazio-saldoa}$$

$$\left[\text{SORTZEAK} - \text{HERIOTZAK} \right] + \left[\text{SARTZEAK} - \text{ATERATZEAK} \right]$$

Ez ohiko barneko (hondamendi naturala,...) edo kanpoko (izurriteak, gerlak,...) fenomenoetatik kanpo, **mekanismo horien osagaiak egiturazkoak** dira. Denboran zehar duten bilakaera **lurralde jakin baten esparru zehatza gainditzen** duten **epe luzeko** dinamika askoren araberakoak dira (ugalkortasun, emankortasun, bizi itxaropen,... tasen apaltzea)

Perspektiba soziolinguistikoak: euskara 2050eko epemugan

Datu orokorrak

Ipar Euskal Herriko biztanleria eta azken urteetako bilakaerak

2021ean : 321 963 biztanle

Lapurdi mendebaldeko itsasertza : 237 300 bizt. >> **biztanleriaren %73,7**

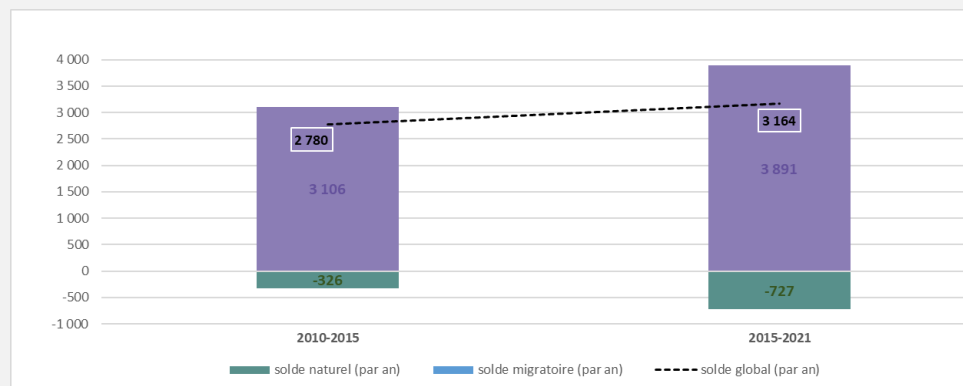
Lapurdi ekialdea: 45 340 bizt. >> **biztanleriaren %14,1a**

Barnekaldean (Amikuze, Hego Nafarroa Beherea et Xiberoa) : 39 325 bizt. >> **biztanleriaren % 12,2**

>> **Biztanleriaren kontzentrazio azkarra Lapurdin** (Ipar Euskal Herriko biztanleriaren %87,8) **eta horrek eragina du politika publikoen aplikazioan**

2010 eta 2021 artean : + 32 883 biztanle 11 urtez, **2 989 bizt. gehiago urtean**

Urtero batz besteko hazkunde-tasa **%0,96**koa izan da, azkartze batekin azken 6 urteetan

Nagusiki **migrazio-saldoak** eragindako **goratze demografikoa**

Gero eta migrazio ekarpen handiagoak (Des apports migratoires (sartzeak – ateratzeak)

Saldo naturalak (sortzeak - heriotzak) geroz eta defizitarioagoak

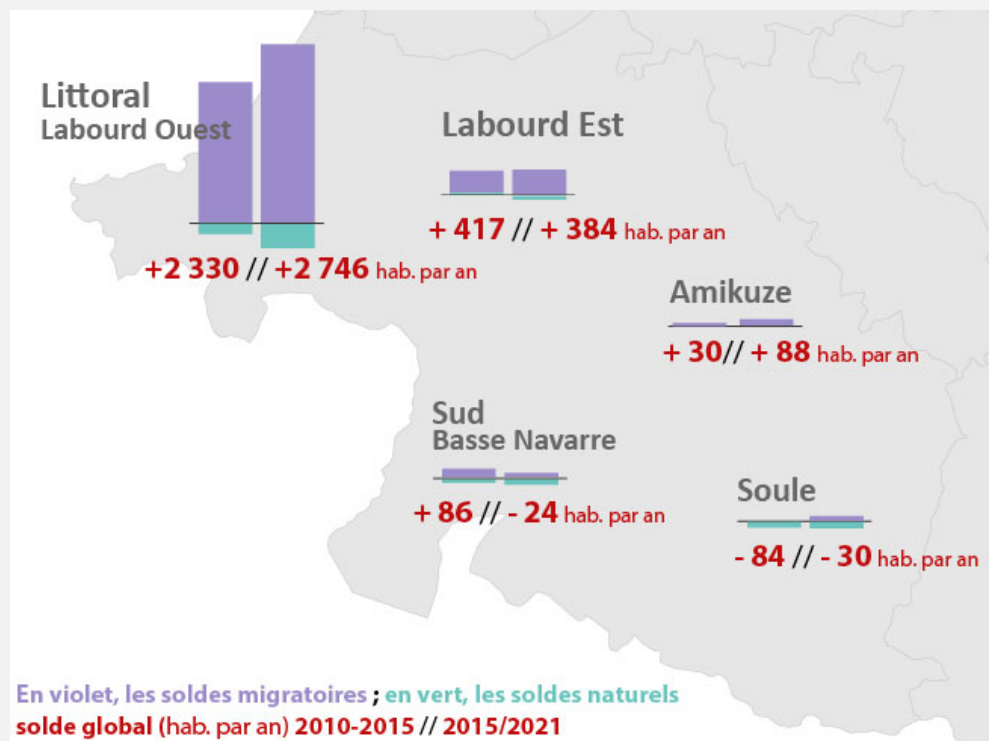
Perspektiba soziolinguistikoak: euskara 2050eko epemugan

Datu orokorrak

Ipar Euskal Herriko biztanleria eta azken urteetako bilakaerak

Lurralde guzietan **saldo natural negatiboak** dituzte

Iparalde biztanleria irabazien %98,9a Lapurdin izan dira

Lapurdi

Saldo naturala: -336 bizt. urtero

Migrazio-saldoa: + 3 292 bizt. urtero

>> saldo orokorra : + 2 956 bizt. urtero

Nafarroa Beherea eta Xiberoa

Saldo naturala : -208 bizt. urtero

Migrazio-saldoa : + 242 bizt. urtero

>> saldo orokorra : + 33 bizt. urtero

Perspektiba soziolinguistikoak: euskara 2050eko epemugan

Datu orokorrak

Ipar Euskal Herriko biztanleria eta azken urteetako bilakaerak

Adineko biztanleria: biztanleriaren laurdenak 65 urte eta gehiago ditu 2020an

Zahartze prozesua beti bidean:

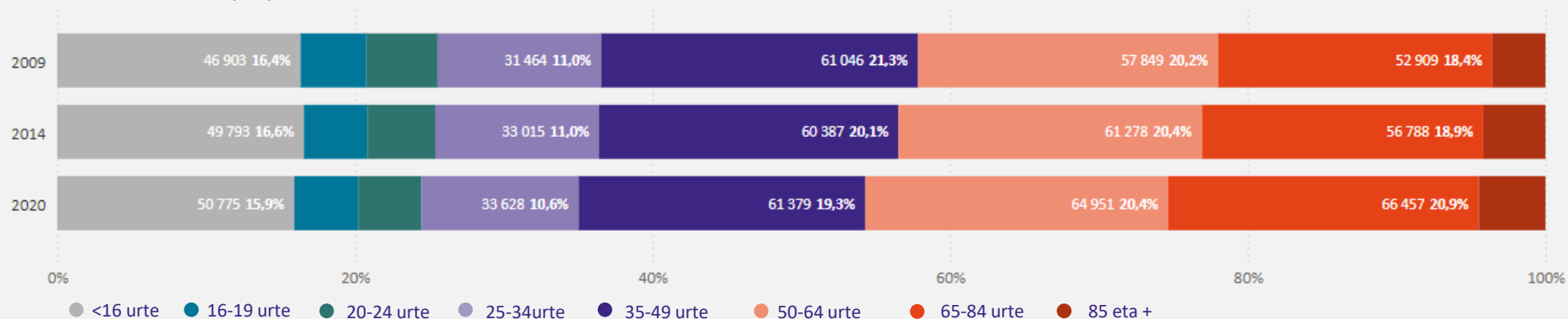
17 600 adineko gehigarrian 10 urtez, horietatik 4 000 inguruk 85 urte eta gehiago dituzte

Eta les 50-65 urtekoak biztanleriaren % 20,4 dira 2020an

Paraleloki, 19 eta 24 urte bitarteko gazteen kopurua oso gutti emendatzen da:

+ 16-19 urteko 1.470 gazte // 20-24 urteko - 165 gazte 10 urtez

Banaketa adin-tarteka (proportzioetan)

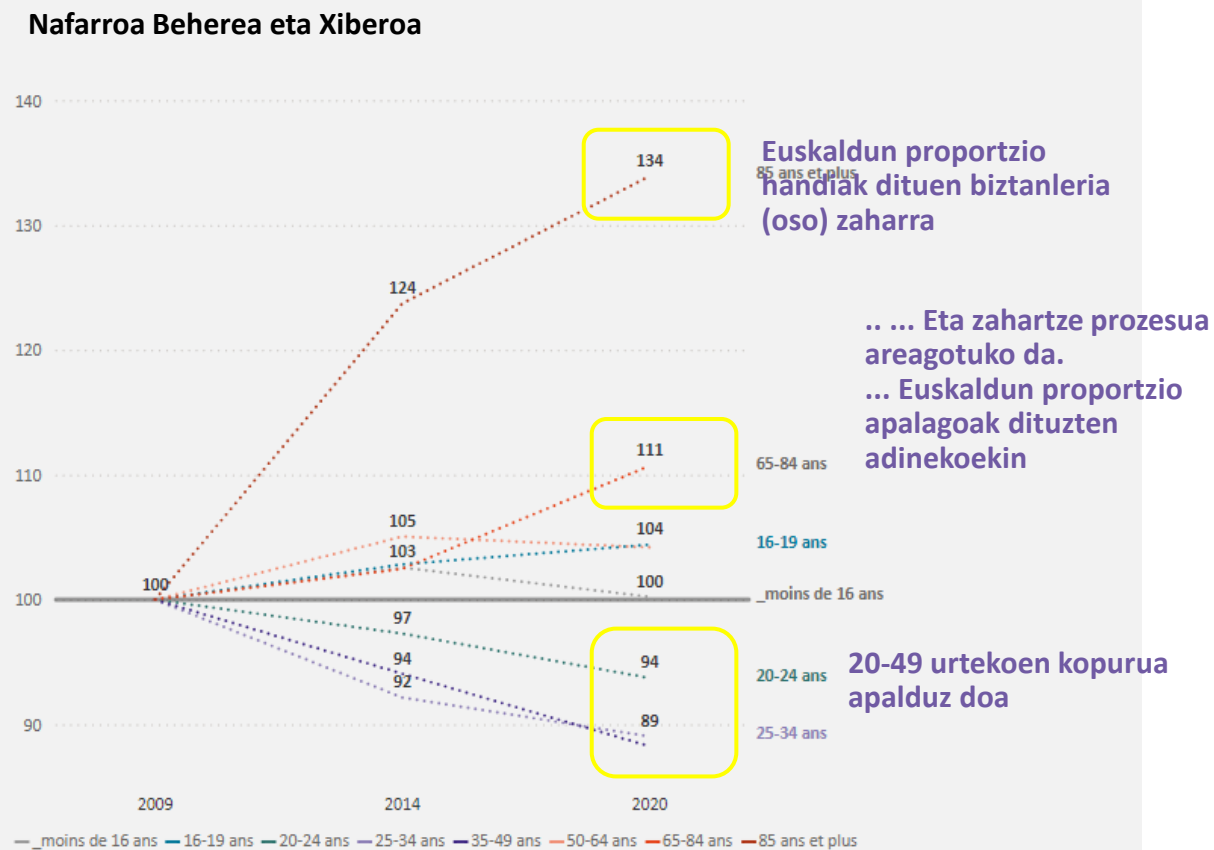
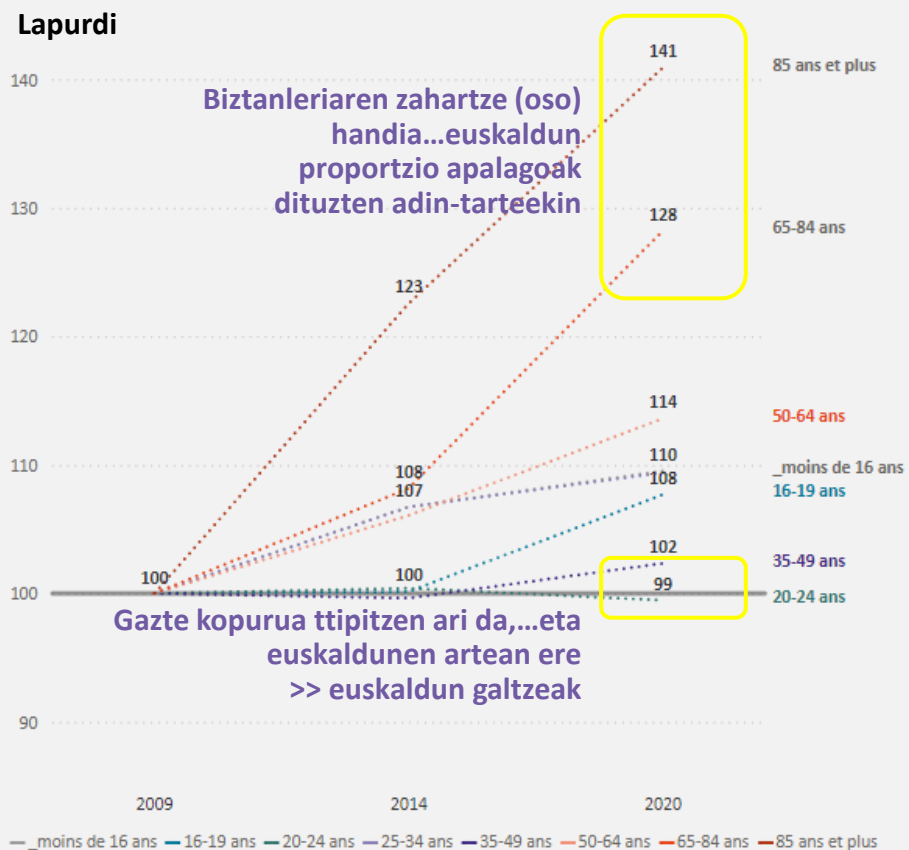

Eragin handiak gaurko eta etorkizuneko euskaldunen ehunekoetan

Perspektiba soziolinguistikoak: euskara 2050eko epemugan

Datu orokorrak

Ipar Euskal Herriko biztanleria eta azken urteetako bilakaerak

Perspektiba soziolinguistikoak: euskara 2050eko epemugan

Misio bat 2 fasetan:

1.fasea: Euskaldunen ehunekoaren aurreikuspena 2050eko epemugan

Bigarren fasea: Euskaldunen ehunekoaren garapen hipotesiak 2050ean

Perspektiba soziolinguistikoak: euskara 2050eko epemugan

1.fasea: Euskaldunen ehunekoaren aurreikuspena 2050eko epemugan

- **Helburuak eta metodologia**

Perspektiba soziolinguistikoak: euskara 2050eko epemugan

Helburuak eta metodologia

1.Faseko helburuak

2050eko epemugan euskaldunen **kopuruak eta ehunekoak** estimatu **2021eko inkesta soziolinguistikoak gaitasunari begira emandako proportzioak** kontuan hartuz.

Lan tresnak:

- 1) IEDUB/APHA tresnak emandako **adin-tartekako demografia proiektzioak**, 2018-2050 tartean, 4 urteko urratsetan aztertutak.
- 2) **2021eko inkesta soziolinguistikotik datozen gaitasun tasak (euskaldunak, euskaldun hartzaileak eta erdaldunak) adin-tarteen arabera.**

Aitzinetik:

Lan oinarriak egokitu:

- **Lurraldeak**=> 2 lurralde aztertzen: Lapurdi (BAM + Lapurdi BAM gabe) eta barnekaldea (Nafarroa Beherea + Xiberoa),
- **Lurralde bakoitzean bizi diren populazioak**=> inkestaren populazioak egokitu
- **Adin tarteak** => 2 informazio iturrien arteko adin tarteak bateragarri egitea eta tokiko biztanleen ezaugarrietara egokitzea

IEDUB : Institut des Etudes Démographiques, Université de Bordeaux

Perspektiba soziolinguistikoak: euskara 2050eko epemugan

Euskaldunen ehunekoak 2022an: irakurketa gakoak eta azken urteetako bilakaerak

1.fasea: Euskaldunen ehunekoen aurreikuspena 2050eko epemugan

- **Euskaldunen ehunekoak 2022an: irakurketaren gakoak eta azken urteetako bilakaerak**

Perspektiba soziolinguistikoak: euskara 2050eko epemugan

Euskaldunen ehunekoak 2022an: irakurketa gakoak eta azken urteetako bilakaerak

2021eko euskaldunen proportzioak 2022ko biztanleriari aplikatuak izan zaizkie

Lapurdi

LABOURD		Bascophone			
Tranches d'âges	pop 2022	ratio	Taux	pop bascophone 2022	% en 2022
16-19 ans	12 506	1,0		3 263	26,1%
20-24 ans	12 741	1,0		1 631	12,8%
25-29 ans	12 852	1,0	15,4%	1 978	15,4%
30-34 ans	16 346	1,0	15,4%	2 516	15,4%
35-39 ans	17 413	1,0	12,3%	2 138	12,3%
40-44 ans	17 756	1,0	12,3%	2 180	12,3%
45-49 ans	18 690	1,0	12,3%	2 294	12,3%
50-54 ans	19 569	1,0	14,5%	2 847	14,5%
55-59 ans	19 278	1,0	14,5%	2 804	14,5%
60-64 ans	18 786	1,0	14,5%	2 733	14,5%
65-69 ans	18 453	1,0	19,8%	3 652	19,8%
70-74 ans	17 047	1,0	19,8%	3 374	19,8%
75-79 ans	12 745	1,0	19,8%	2 522	19,8%
80-84 ans	11 067	1,0	19,8%	2 190	19,8%
85 ans et +	12 486	1,0	19,8%	2 471	19,8%
16 ans et plus	237 734			38 594	16,2%

Nafarroa Beherea + Xiberoa

INTERIEUR		Bascophone			
Tranches d'âges	pop 2022	ratio	Taux	pop bascophone 2022	% en 2022
16-19 ans	1 623	1,0		801	49,4%
20-24 ans	1 516	1,0		401	26,4%
25-29 ans	1 582	1,0	32,8%	519	32,8%
30-34 ans	1 881	1,0	32,8%	617	32,8%
35-39 ans	2 116	1,0	37,3%	789	37,3%
40-44 ans	2 146	1,0	37,3%	800	37,3%
45-49 ans	2 304	1,0	37,3%	859	37,3%
50-54 ans	2 485	1,0	48,2%	1 198	48,2%
55-59 ans	2 771	1,0	48,2%	1 335	48,2%
60-64 ans	3 055	1,0	48,2%	1 473	48,2%
65-69 ans	3 007	1,0	60,9%	1 831	60,9%
70-74 ans	2 327	1,0	60,9%	1 417	60,9%
75-79 ans	1 964	1,0	60,9%	1 196	60,9%
80-84 ans	1 798	1,0	60,9%	1 095	60,9%
85 ans et +	2 192	1,0	60,9%	1 335	60,9%
16 ans et plus	32 767			15 667	47,8%

Iparraldea

Tranches d'âges	pop 2022	pop bascophone 2022	% en 2022
16-19 ans	14 128	4 064	28,8%
20-24 ans	14 257	2 032	14,3%
25-29 ans	14 434	2 497	17,3%
30-34 ans	18 227	3 133	17,2%
35-39 ans	19 530	2 927	15,0%
40-44 ans	19 901	2 980	15,0%
45-49 ans	20 994	3 154	15,0%
50-54 ans	22 054	4 044	18,3%
55-59 ans	22 049	4 140	18,8%
60-64 ans	21 841	4 205	19,3%
65-69 ans	21 460	5 483	25,6%
70-74 ans	19 374	4 791	24,7%
75-79 ans	14 709	3 719	25,3%
80-84 ans	12 865	3 285	25,5%
sup. 85 ans	14 678	3 806	25,9%
16 ans et plus	270 500	54 262	20,1%

Lapurdi : 237 734 bizt. 16 urte edo gehiago dituzte 2022an // **38 594** euskaldunak dira >> **%16,2ko** gaitasuna

Nafarroa Beherea+Xiberoa : bizt. 16 urte edo gehiago dituzte 2022an // **15 667** euskaldunak dira >> **%47,8ko** gaitasuna

>> **Ipar Euskal Herrian**, 16 urte eta gehiagoko pertsonen **% 20,1ak** euskaldunak dira

Perspektiba soziolinguistikoak: euskara 2050eko epemugan

Euskaldunen ehunekoak 2022an: irakurketa gakoak eta azken urteetako bilakaerak

Lehen analisiak

Lapurdi :

Adinekoek dituzte euskaldun proportzio handienak (% 19,8). 2022an bizi diren biztanleen % 30 baino gehiago dira, eta pisu handia dute gaur egungo gaitasun-tasan eta haien bilakaeretan (bizi-itxaropena >> euskaldun « galtzeak »).

Gazteek, azkeen urteetako hizkuntza politikaren helburu nagusietarikoak, **euskaldun proportzio handiak dituzte** (%19,4 16-24 adin tartean)

>>> adinekoen ehunekoak berdintsuak (**% 26,1% 16-19 urtekoetan ; % 12,8 20-24 urtekoetan**).

Gainerateko biztanleek % 12 eta % 15 arteko tasak dituzte.

>> Lapurdin, euskaldunen adin tarteen arabera profilak erakusten du hipotesia egin daitekela gazteek adinekoen desagertzea oreka dezaketela (kopuruetan).

Nafarroa Beherea eta Xiberoa :

Oro har, euskaldunen proportzioak nabarmenki handiagoak dira Lapurdin baino.

Adinekoek (65 urte eta gehiago) euskara gaitasun proportzio handiak dituzte: %60,9 2022an. 2022an biztanleen %35 inguru izanik, **gaur egungo euskaldunen ehunekoan eta honen bilakaeran pisu handia dute** (bizi itxaropena >> euskaldun « galtzeak »).

Gainerateko biztanleek proportzio handiak dituzte, baina adinekoek baino askoz apalagoak (baita gazteen artean ere).

>> Ondorioz, euskaldunen arraberritze prozesua ez da iraganen Lapurdin bezala.

Perspektiba soziolinguistikoak: euskara 2050eko epemugan

Euskaldunen ehunekoak 2022an: irakurketa gakoak eta azken urteetako bilakaerak

Azken urteetako bilakaerak (2018-2022)

2021eko euskaldunen proportzioak 2022ko biztanleriari aplikatuak izan zaizkie eta 2016koak 2018ko biztanleriari

Lapurdi

LABOURD		2018-2022
Tranches d'âges	pop 2018	gains / perte de Bascophones
16-19 ans	11 779	599
20-24 ans	11 818	299
25-29 ans	13 873	74
30-34 ans	15 824	344
35-39 ans	17 307	228
40-44 ans	17 414	258
45-49 ans	19 117	185
50-54 ans	19 005	-241
55-59 ans	18 264	-163
60-64 ans	17 924	-179
65-69 ans	18 311	-312
70-74 ans	15 215	80
75-79 ans	11 375	60
80-84 ans	9 878	52
85 ans et +	11 946	-115
16 ans et plus	229 051	1 167

Nafarroa Beherea + Xiberoa

INTERIEUR		2018-2022
Tranches d'âges	pop 2018	gains / perte de Bascophones
16-19 ans	1 600	100
20-24 ans	1 496	50
25-29 ans	1 681	-12
30-34 ans	1 783	54
35-39 ans	2 108	-56
40-44 ans	2 297	-121
45-49 ans	2 533	-157
50-54 ans	2 663	-198
55-59 ans	2 888	-172
60-64 ans	2 925	-54
65-69 ans	2 983	-114
70-74 ans	2 152	14
75-79 ans	1 817	12
80-84 ans	1 663	11
85 ans et +	1 937	-78
16 ans et plus	32 525	-566

Iparraldea

PAYS BASQUE		2018-2022
Tranches d'âges	pop 2018	gains / perte de Bascophones
16-19 ans	13 379	699
20-24 ans	13 314	349
25-29 ans	15 554	61
30-34 ans	17 607	397
35-39 ans	19 415	172
40-44 ans	19 711	137
45-49 ans	21 650	28
50-54 ans	21 668	-434
55-59 ans	21 152	-335
60-64 ans	20 849	-234
65-69 ans	21 294	-425
70-74 ans	17 368	94
75-79 ans	13 192	72
80-84 ans	11 541	63
sup. 85 ans	13 883	-42
16 ans et plus	261 577	602

Lapurdi : 1 167 euskaldun gehiago, batez ere gazteen eta tarteko adin tartetean

Nafarroa Beherea eta Xiberoa : euskaldun gehigarri gutti « sartzen » dira gazteen artean eta 35-69 adin tartean, euskaldun proportzio apalagoa duena 2022an 2018 urteari konparatuz, eragin demografiko handia du >>> 5 66 euskaldun guttiago

>> Orotara: ≈ 602 euskaldun gehiago Ipar Euskal Herri mailan

Perspektiba soziolinguistikoak: euskara 2050eko epemugan

Euskaldunen ehunekoen aurreikuspena

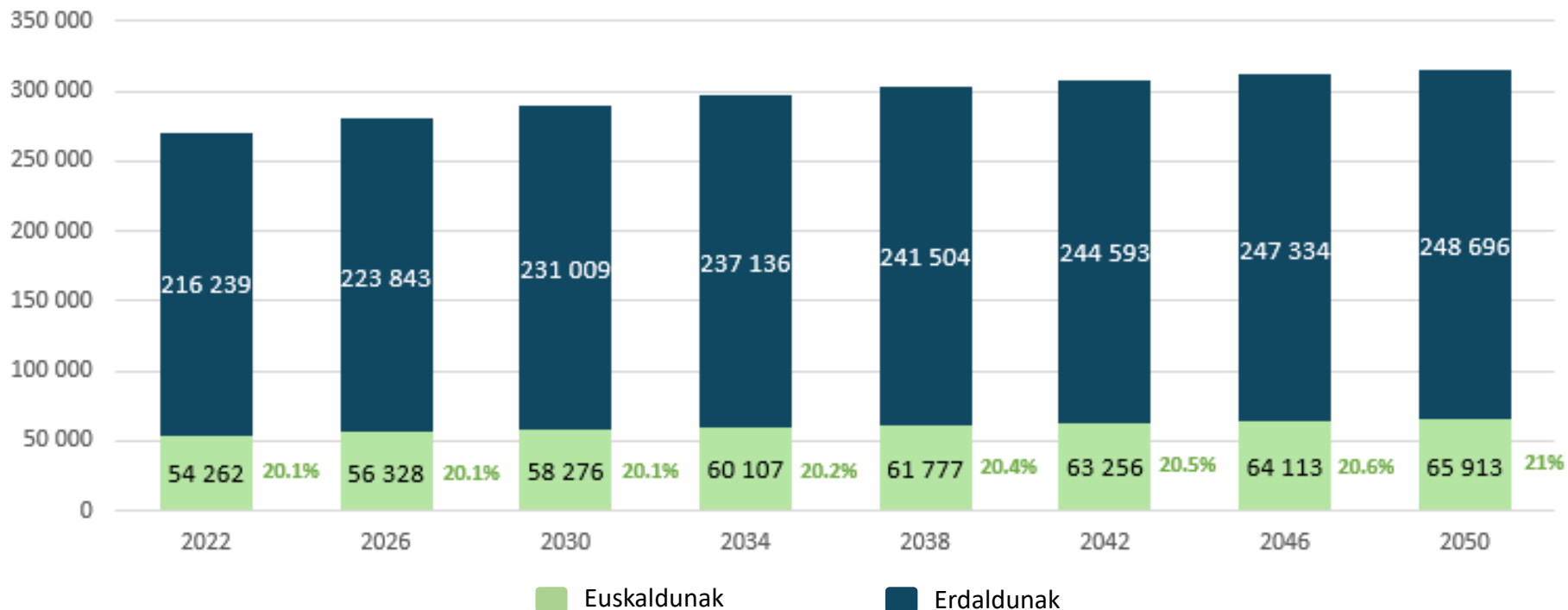
Lehen fasea: Euskaldunen ehunekoen aurreikuspenak 2050ean

- Euskaldunen aurreikuspena 2050ean

Perspektiba soziolinguistikoak: euskara Iparraldean 2050ean

Euskaldunen ehunekoen aurreikuspena

Ipar Euskal Herria: 16 urte eta gehiagoko biztanleriaren eta euskaldun tasaren bilakaeraren perspektibak 2050ko epemugan

2022 eta 2050 artean, dinamikak mantentzen badira:

- Euskaldunen kopuruaren emendatze progresiboa (+11.000 euskaldun) baina populazio orokorraren dinamikak direla eta, ehunekoen aitzinatzea oso mugatua litzateke.

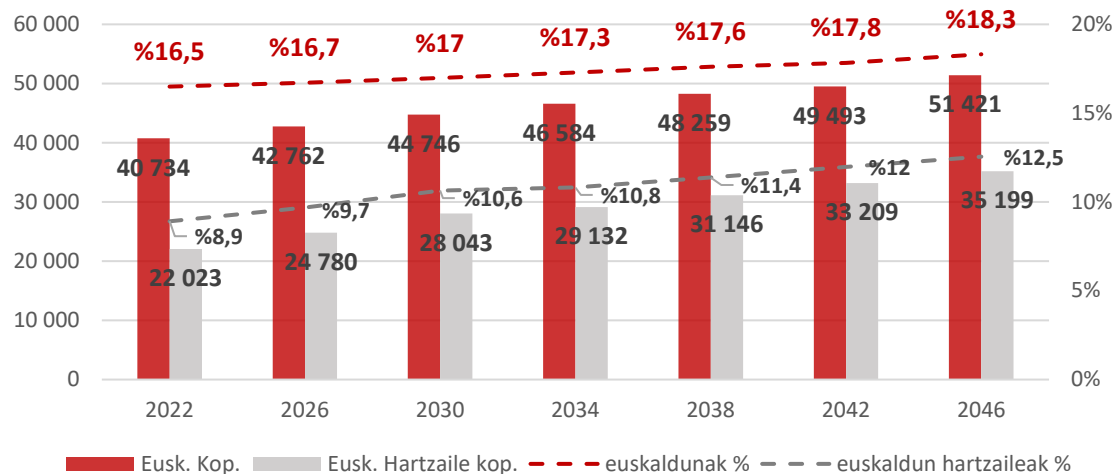
Perspektiba soziolinguistikoak: euskara Iparraldean 2050ean

Euskaldunen ehunekoen aurreikuspena

Egoera desberdinak Lapurdin (BAM, BAM kanpo) eta barnekaldearen artean (Xiberoa, Nafarroa Behera)

Izaera sozio-demografiko oso desberdina >> indarrean diren mekanismoak arras desberdinak dira.

Lapurdi, biztanleria eta euskara gaitasuna

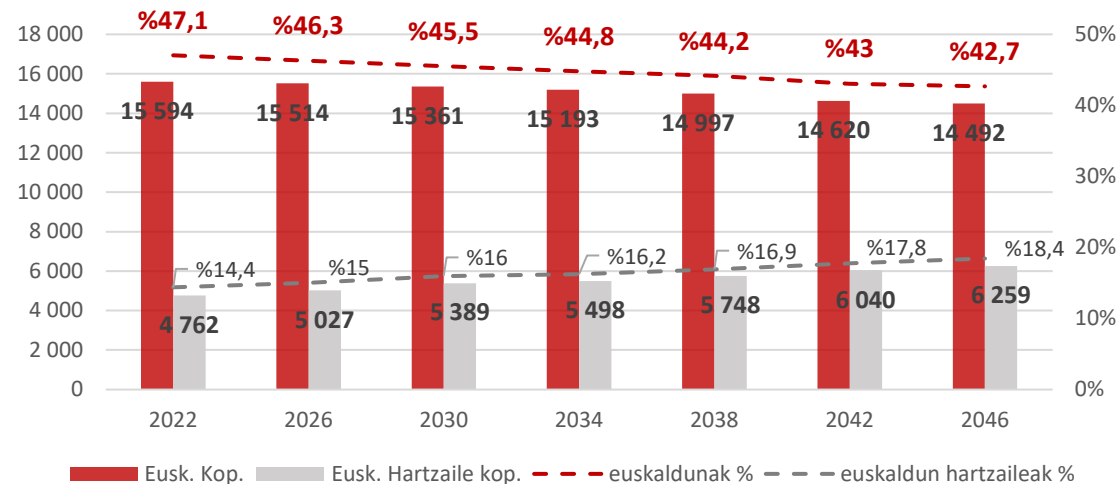

51 421 euskaldun 2050an >> + 12 826 euskaldun

Lapurdiren eragin azkarra bertako biztanleriaren bolumenagatik. Irakaskuntzaren bidez gazterian emandako indarrek belaunaldi zaharren galerak orekatzen dituzte (gaitasun tasak hurbilak baitira)

>>> euskaldunen ehunekoa emendatzen da (+ 2,1 puntu).

Xiberoa eta Nafarroa Behera, biztanleria eta euskara gaitasuna

14 492 euskaldun 2050an >> - 1 175 euskaldun

Zaharren pisua oso handia da (%35 inguru) Euskaldunen tasak askoz handiagoak dira zaharren artean gainerateko biztanleen artean baino.

>>> denborak aurrera egin ahala, euskaldunen tasa apaltzen da (- 5,2 puntu).

Bigarren fasea: Euskaldunen ehunekoekoen garapen hipotesiak 2050ean

Perspektiba soziolinguistikoak: euskara Iparraldean 2050ean

Garapen hipotesiak

2050 begirako 2 garapen hipotesiak

Zergatik?

Zergatik euskaldunen ehunekoaren inguruan eraikitako hipotesiak?

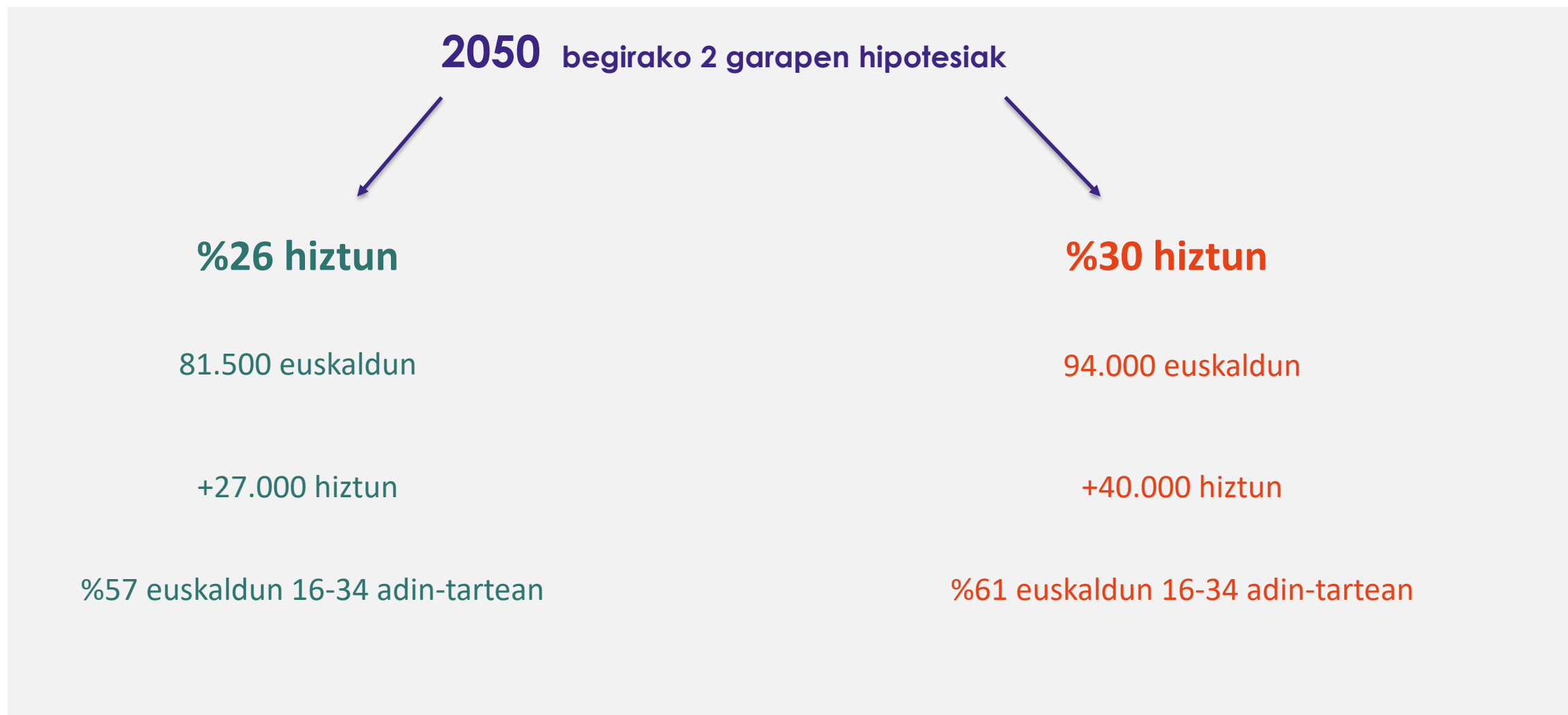
- 1996tik neurtua den adierazlea Ipar Euskal Herrian
- Hitzunen ehunekoak eragina du euskarak jendartean duen presentzian eta ondorioz, « normalizazio sozialean » eta erabilpen aukeretan. Gaitasunak eragina du erabilpenean eta alderantziz.
- Hitzunen ehunekoa lehentasun/garrantzi handiko faktore gisa begiratu da munduko hizkuntzen egoera neurtzeko **UNESCO**k erabiltzen dituen 35 adierazleen artean.

⚠ UNESCOk ez du ehuneko hitzunen guttienezko balorerik erabiltzen edo aholkatzen

⚠ Hitzkuntza politikak zuzenean eragiten du hitzunen ekoizpenean (beraz, kopuruan), ehunekoan baino gehiago

Perspektiba soziolinguistikoak: euskara Iparraldean 2050ean

Garapen hipotesiak

Perspektiba soziolinguistikoak: euskara Iparraldean 2050ean

Garapen hipotesiak

2050 begirako 2 garapen hipotesiak

Nola?

Hainbat datu iturri:

- IEDUBen prospektiba demografikoak
- 2021eko inkesta soziolinguistikoa (2016ekoarekin alderatuta)
 - Inkesten arteko joerak/bilakaerak aztertzeko
- EEPko ikasle kopuruen historikoaren datu baseak (2004-2023)
 - Eskolatze elebidunean sartzen diren ikasle kopuruen bilakaerak/joerak + irakaskuntza elebidunean den jarraipenaren bilakaera/joera aztertzeko
- Ikasle helduei buruzko datuak (AIPBA ikerketa bereziki)
 - Helduen adin profilaren joerak zehazteko

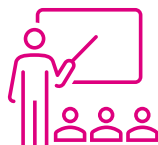
Hipotesiak 2050etik gorako iraunkortasun perspektiba batean eraikiak dira (ahaleginak gazteetan eta « tarteko » adin tartean konzentratuz (aktiboak))

Perspektiba soziolinguistikoak: euskara Iparraldean 2050ean

Garapen hipotesiak

2050 begirako 2 garapen hipotesiak

Nola?

Helduen euskalduntzetik etorritako hiztun gehigarrien ekarpena

20 eta 49 urte bitarteko belaunaldietan zentratutako indarrak

Irakaskuntzatik etorritako hiztun gehigarrien ekarpena

Ama eskolan irakaskuntza elebiduna hasten dutenen %-koa

Jarraipen tasa ama eskola – 3.era

B2 maila lortu eta mantentzen duten 3.ekoen tasa

Adierazle bakoitzaren egokitzapenetik abiatuz, euskaldun kopuruak araberan « sartu » dira 4 urteka, adin tarteka eta lurraldeka

Perspektiba soziolinguistikoak: euskara Iparraldean 2050ean

Garapen hipotesiak

⚠ Hipotesi bakoitzari begirako zuhurtasuna ⚠

Hiztun ekoizpena ≠ Hiztun gehigarriak

Hipotesi bakoitzak « ateratzen » direnak integratzen ditu
(zaharrenen heriotzak + gazteen ateratzeak)

Indarren jarraipena

Hipotesiak bitarteko helburu guzien lortzearen
printzipioaren arabera eraikiak dira

Hipotesiek gaitasunaren aldagaia dute ardatz

Erabilera globalak gaitasun mailan izan dezakeen
eragina ez dute kontuan hartzen

Perspektiba soziolinguistikoak: euskara Iparraldean 2050ean

Garapen hipotesiak

Irakaskuntzaren 3 faktoreentzat: palanka anitzen konbinazioa

⚠ Zerrenda ez da osoa

Ikasleen eta burasoen motibazioa

- Ikasleen gaitasuna
- Irakasleen gaitasuna
- Ikasleen inplikazioa
- Familien sentsibilizazioa/laguntza
- Hizkuntzaren praktikatzeko aukerak
- Euskararekiko harremana
- Euskararen presentzia eta erabilpen soziala
- Irakaskuntza elebidunarekiko harremana

Jarraipen tasa ama eskolatik 3.era

Ama eskola elebiduna hasten dutenen %koa

B2 maila lortzen eta mantentzen dutenen 3.ekoen tasa

Eskaintzaren orokortzea
Sail elebidunen irekitzea lehen mailan

Informazioa/sentsibilizazioa
Ekintza zuzenen emendatzea
Euskararen praktika eta presentzia soziala

Ikaskuntzaren kalitatea
Irakasleen gaitasuna
Ikasleen inplikazioa
Euskararen presentzia eta erabilpen soziala

Irakaskuntza ordu kopurua
Ordu kopuru orokorra (esposizioa eta praktika)
Murgiltzea hastapenetik
Euskarazko ikasgai ez linguistikoen garapena kolegioan

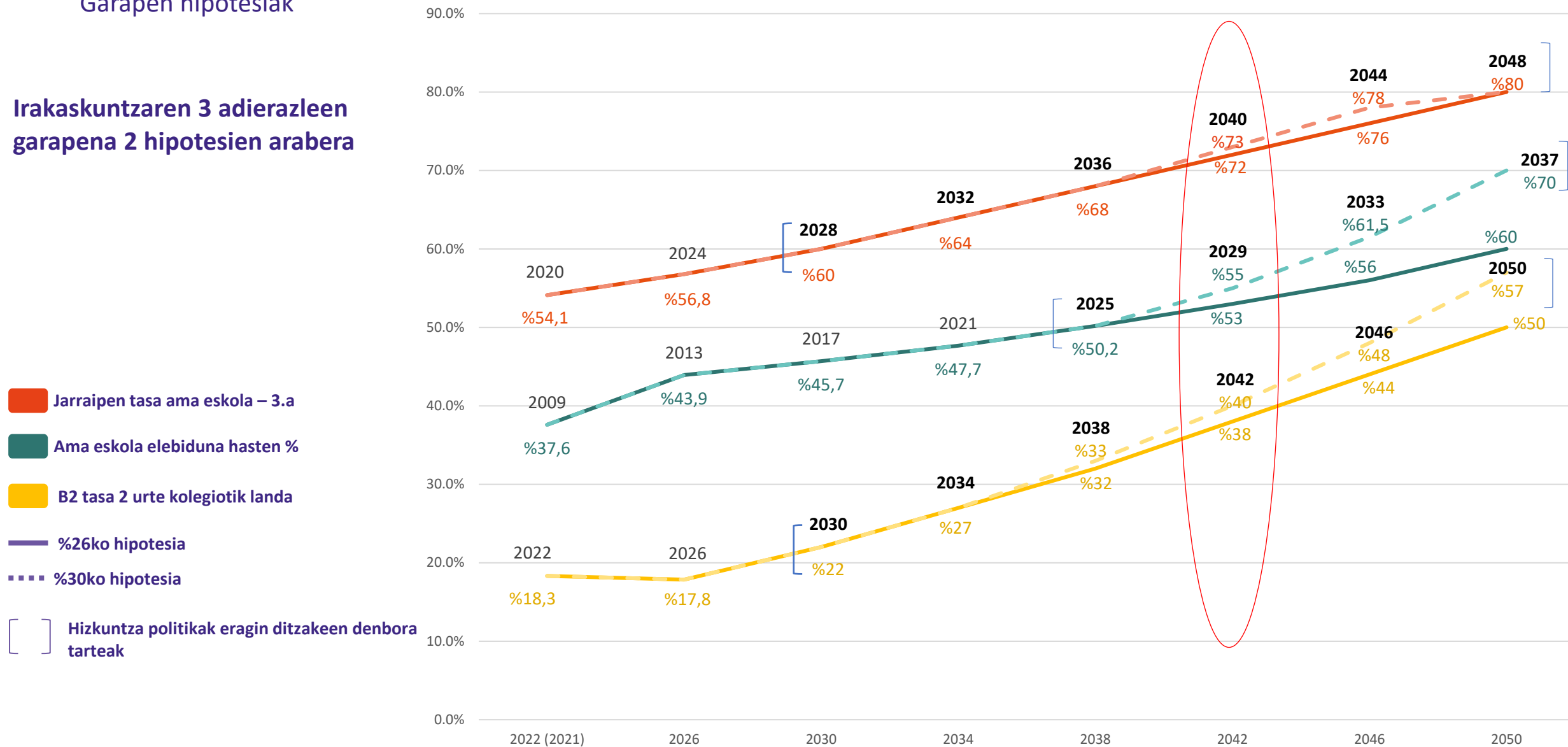
Euskara erabiltzeko aukerak 3.tik aitzina
Lizeoko eskaintza eta euskararen praktika 3.tik aitzina
Euskararen presentzia eta erabilpen soziala

Nota : hemen irakaskuntza elebidunak barne hartzen ditu parekotasunean den irakaskuntza elebiduna bai eta murgiltze sistema ere.

Perspektiba soziolinguistikoak: euskara Iparraldean 2050ean

Garapen hipotesiak

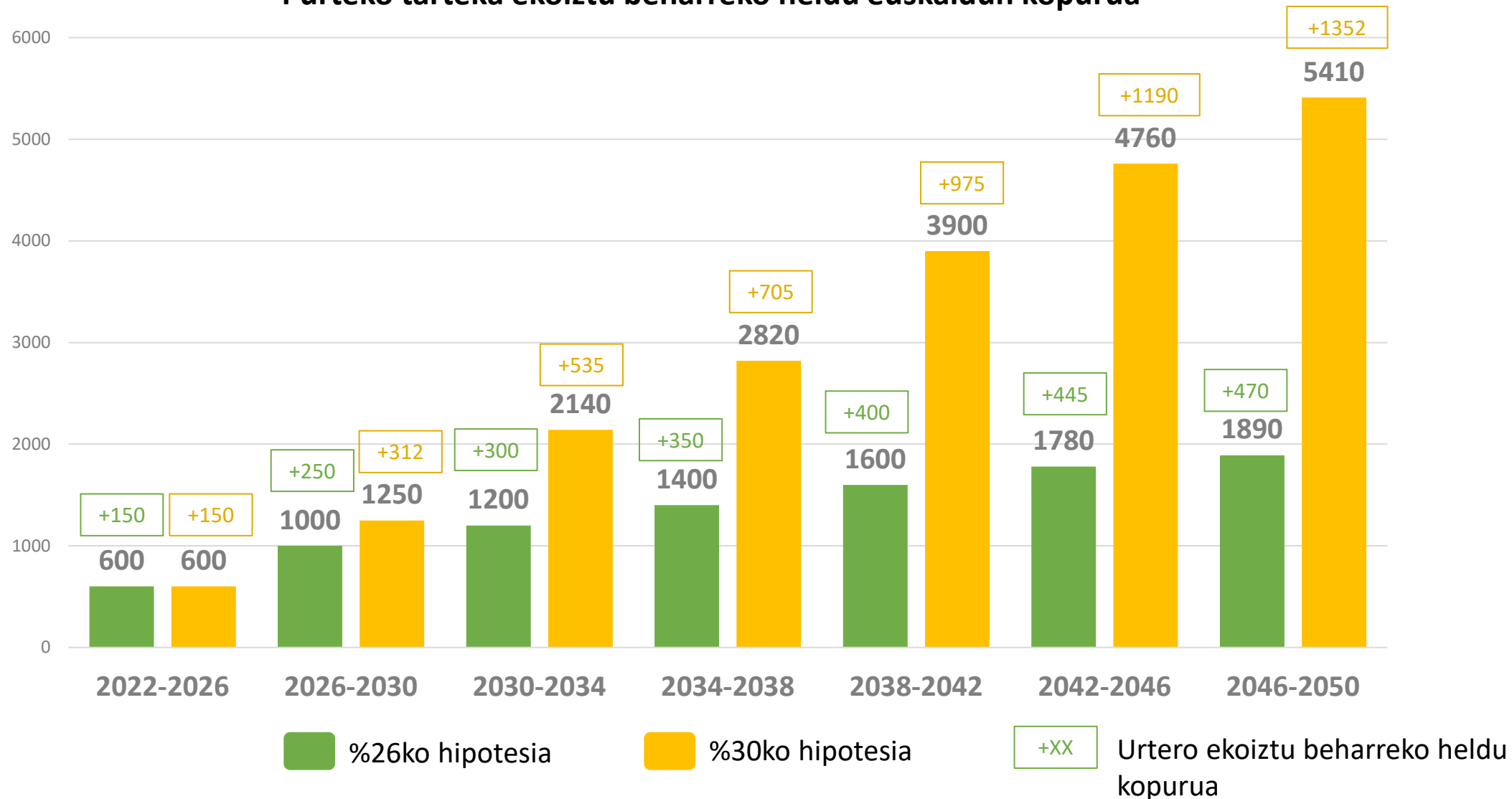
Irakaskuntzaren 3 adierazleen garapena 2 hipotesien arabera

Perspektiba soziolinguistikoak: euskara Iparraldean 2050ean

Garapen hipotesiak

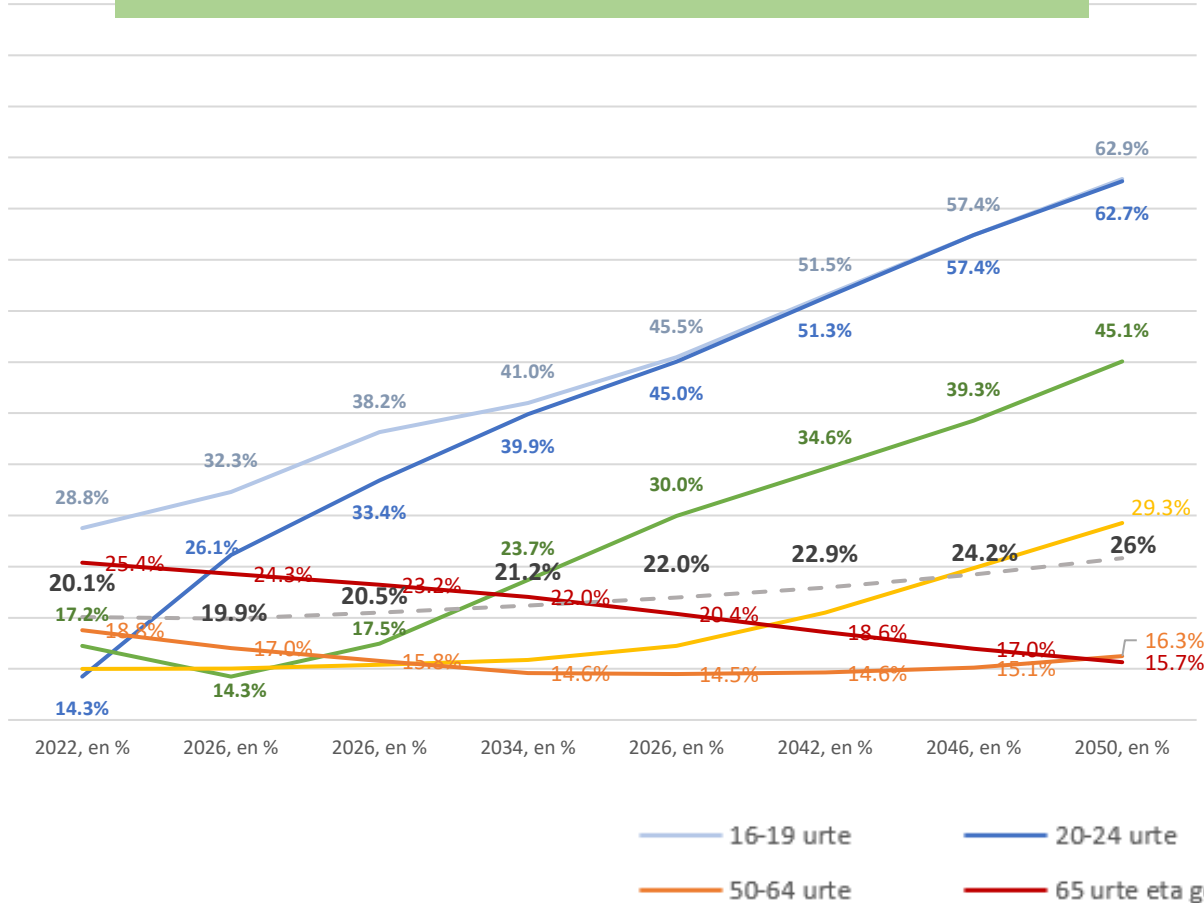
4 urteko tarteka ekoiztu beharreko heldu euskaldun kopurua

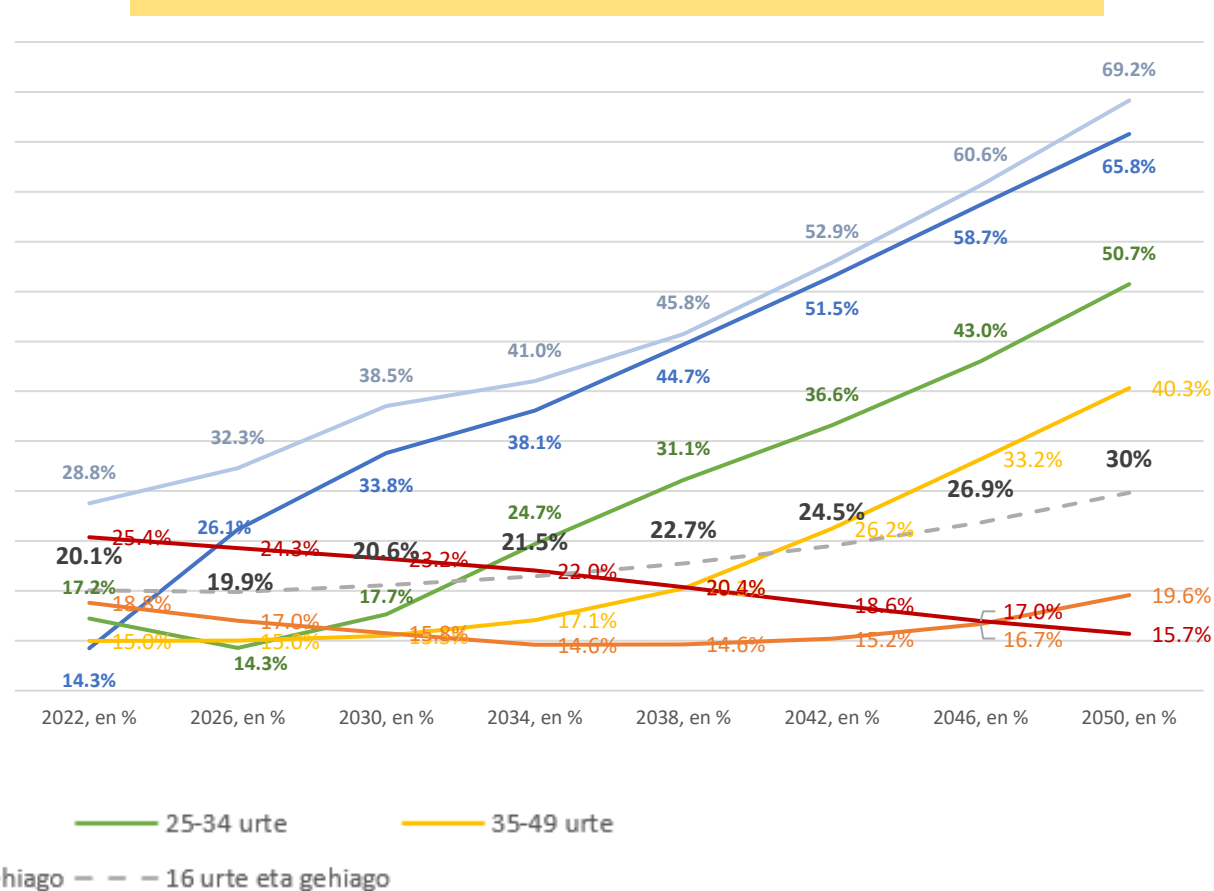
Perspektiba soziolinguistikoak: euskara Iparraldean 2050ean

Garapen hipotesiak

%26: euskaldunen ehunekoaren bilakaera adin-tarteka

%30: euskaldunen ehunekoaren bilakaera adin-tarteka

- 2 hipotesientzat, %30ko edo hortik gorako tasak 4 adin tartetean.
- Hala ere, 65 urte eta gehiagoko pisua geroz eta handiagoa tasa orokorrean
- %30ko hipotesian : indar gehigarriak beharrezkoak 35-64 belaunaldietan

Ondorioak

- Ipar Euskal Herriari berezitatuko dinamika demografikoak indarrean dira.
- Dinamika horiek eragina izan dute eta ukanen dute euskararen garapenean.
- Hitzunen ehuneko orokorrari begira, plantan emanen diren ahaleginen hautuek ez dute eragin berdina ukanen, indarrak emanen diren adin tarteetan (gazteen eta adinkoen pisu desberdintasunak) edota lurraldeen arabera (Lapurdi eta Nafarroa Beherea eta Xiberoaren pisu desberdintasunak)
- Bi hipotesietan, 2050erako hizkuntza politikaren garapenak eta haratago iraunkortzeak maila handiko ahaleginak suposatzen ditu, adin tarte desberdinetan aldi bereko indarrak eginez eta modu progresiboan.
- Bi garapen hipotesien arteko desberdintasuna, hein handi batean, helduen euskalduntzean bideratzeko ahaleginen mailan oinarritua da.
- Hitzunen ehunekoak, « masa kritiko » bezala, eragina du hizkuntza praktikatzeko aukeretan eta ondorioz, euskararen erabileran, eta alderantziz. Faktore bakoitzak besterean duen eragin zehatz eta neurtua oraindik aztertu gabekoa da.
- Hizkuntza politikaren garapena palanka desberdinen aktibazioan oinarritzen da (irakaskuntza, formakuntza, informazioa, sentsibilizazioa, jendarteratzea, erabilpena laguntzeko tresnen garapena,...).

Iturriak:

- APHA eta IEDUB (2024ko maiatzaren 14a). *2050 epemugarako tokiko proiektzio demografikoak. Ugalkortasun eta migrazio bilakaerak 2014-2019* [aurkezpena]. Euskal Hirigune Elkargoko kontseilu betearazlea, Baiona
- COHDA. (2014ko abendua). *Formakuntzan diren helduen euskararen ikas prozesua*.
- Duguine, I. (2016). *AIPBA proiektua. Heldu erdaldunen euskara ikasteko motibazioen faktoreen azterketa*.
- Euskal Autonomia Erkidegoko Administrazioa, Kultura eta Hizkuntza Politika Saila. (2019). *VI. Inkesta soziolinguistikoa 2016*.
- Euskal Autonomia Erkidegoko Administrazioa, Kultura eta Hizkuntza Politika Saila. (2024). *VII. Inkesta soziolinguistikoa 2021*. (argitaratugabea)
- Euskararen Erakunde Publikoa. (2023). *Lehen eta bigarren mailako irakaskuntza datuak* (argitaratugabeko datuak).
- INSEE. (2009,2014,2020). *POP1B datu basea (biztanleria sexu eta adinaren arabera), errolda partziala*. (argitaratutako datuak).
- UNESCO. (2003). *Hizkuntzen bizitasuna eta desagertpena*.
- Moseley, C. et Nicolas, A. UNESCO. (2010). *Arriskuan diren munduko hizkuntzen atlasa*.
- UNESCO. (2021). *Arriskuan diren munduko hizkuntzen atlasa : sintesia-dokumentua*.

Aurkezpenaren edukia aipatzeko edo erabiltzeko:

APHA eta EEP. (2024ko ekaina). *Perspektiba soziolinguistikoa: euskara 2050eko epemugan. Ipar Euskal Herriko euskaldunen estimazioa eta 2050eko epemugaren perspektiban jartzea*

Milesker

Harremanetarako: a.anin@mintzaira.fr